

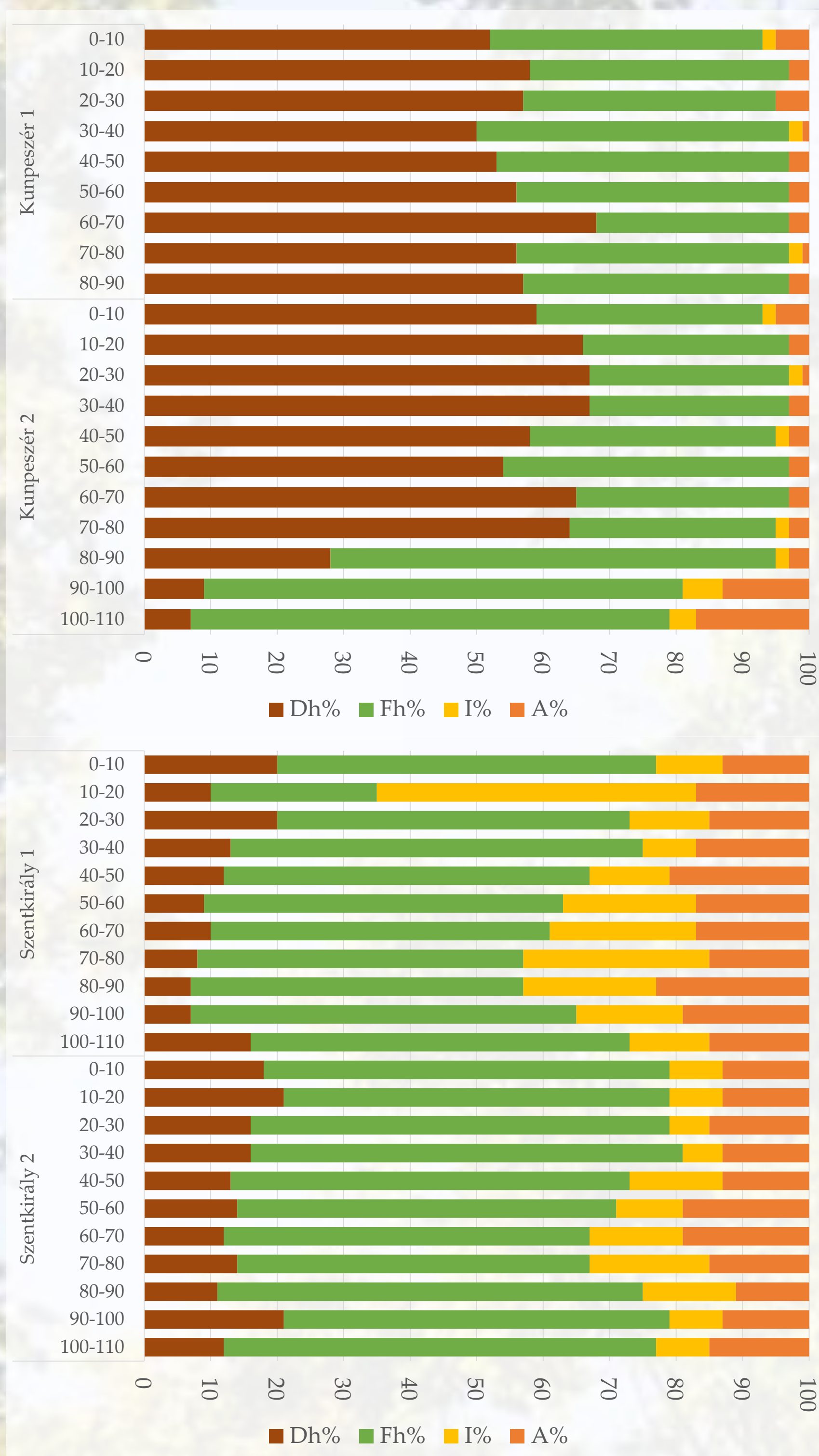
Néhány alföldi erdő talajának víztartó képessége

Katona Máté, Bidló András, Végh Péter, Horváth Adrienn

Soproni Egyetem, Erdőmérnöki Kar, Környezet- és Természetvédelmi Intézet

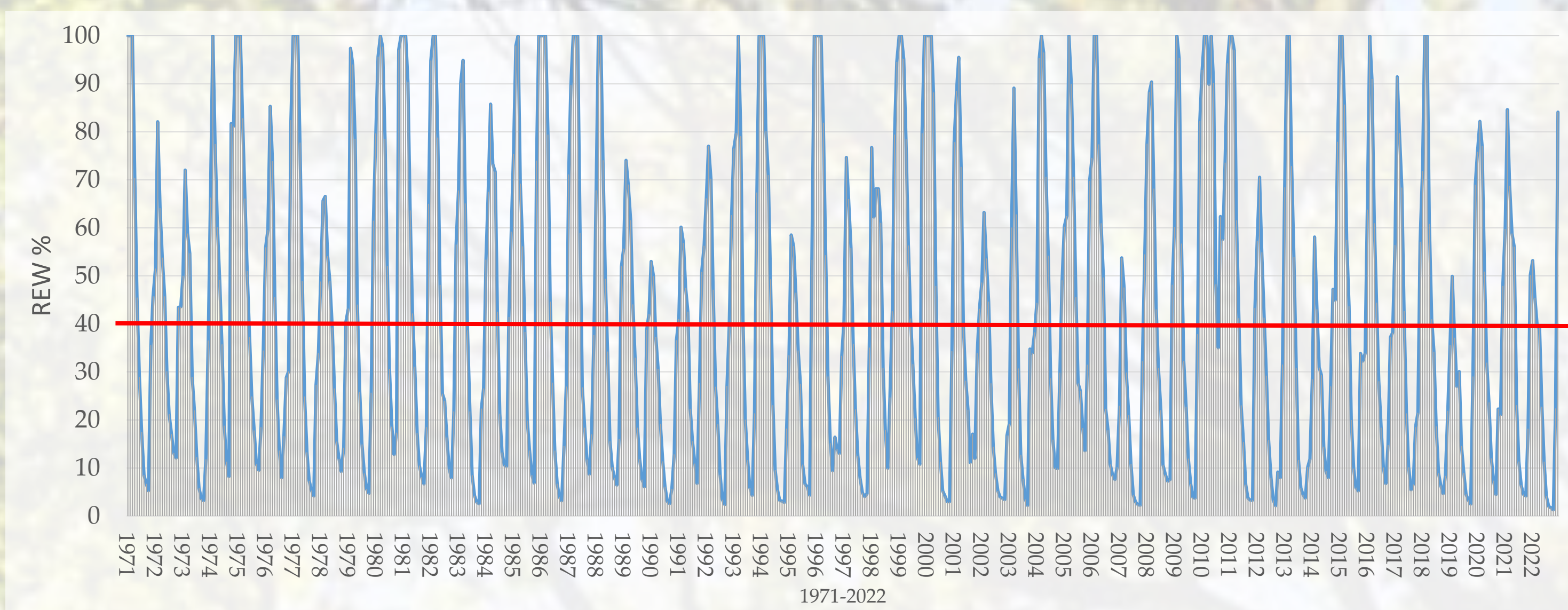
Korunk változó klímája szélsőséesebb időjárást, és a csapadékesemények aránytalan eloszlását hozza magával. Ezek a hatások már napjainkban is érezhetők, és habár a sok éves csapadékösszegek átlaga nem változik jelentős mértékben, az aszályosabb periódusok gyakoribbá válnak és hatásukat a hazai erdők is jobban megérik. Ezért szerettünk volna foglalkozni a szélsőséesebb időjárású alföldi erdők talajainak víztartóképeségével és megvizsgálni ezen talajok aszályérzékenységet.

Az elmúlt időszakban az Alföld területén a kunpeszéri Tilos-erdő két erdőállományában és a szentkirályi Peitsik-ér melletti erdő két állományában vizsgáltuk az egyes erdőállományok talajának víztartó képességét. A két helyszín viszonylag közel fekszik egymáshoz, azonban eltérő talajtulajdonságok és mikroklimatikus viszonyok jellemzik. **Kunpeszér** a Dunamenti síkság erdészeti tájhoz tartozik, a Csepeli-síkon, igen közel a Kiskunsági homokhát területekhez. Míg a **szentkirályi** erdőrészek a Duna-Tisza közti hátság erdészeti táj részét képezik és a Kiskunsági löszös hát földrajzi kistáj belsejében találhatók. A talajokból motoros talajfúró segítségével vettünk bolygatatlan talajmintákat 110 cm-es mélységig.

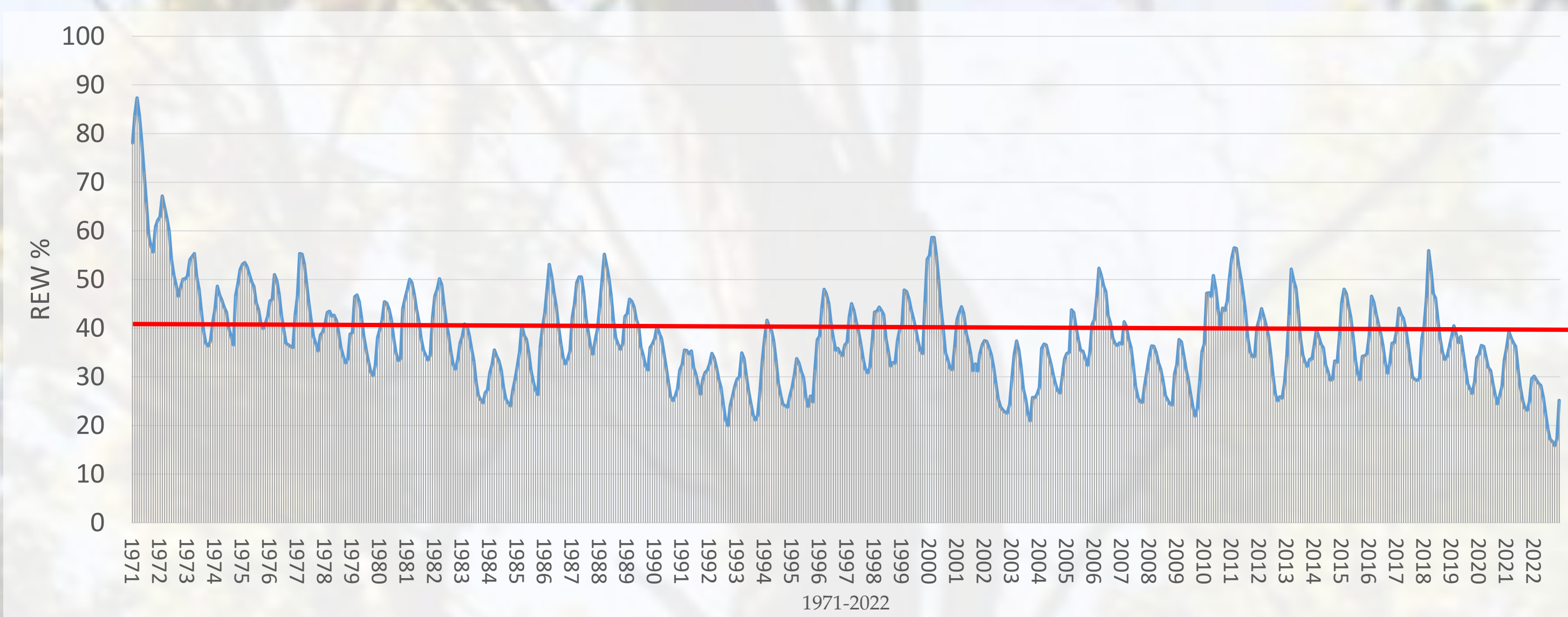

A talajok szemcseeloszlása 10 cm-es szintenként

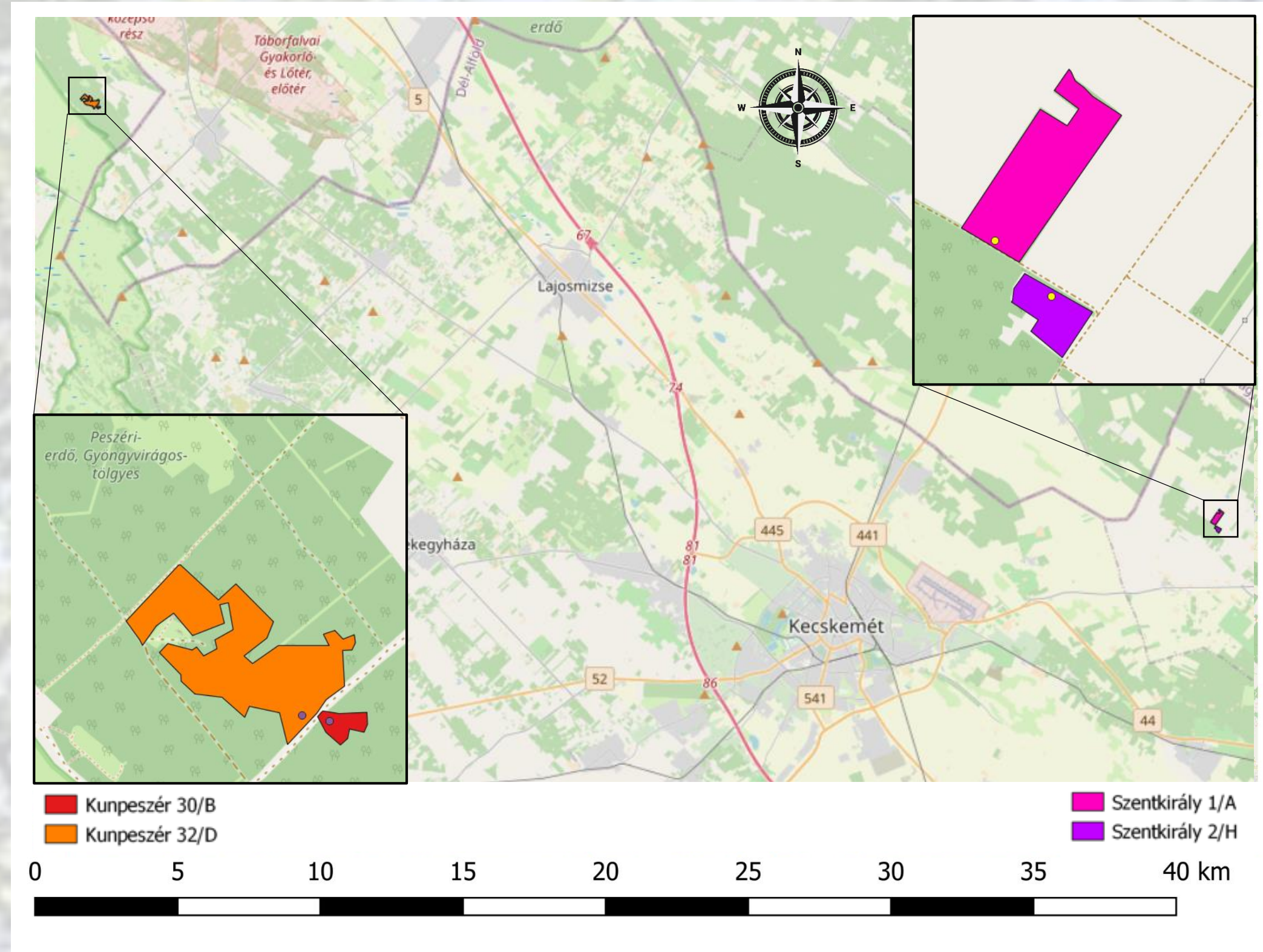
Szerettünk volna látni, hogy ezek a talajtulajdonságok **milyen feltételeket biztosítanak a helyi erdőállományoknak**, ezért az OMSZ klímaadatait használtuk fel és a modellbe beillesztettük a mért talajadatokat is. A modellezéshez az erdészeti gyakorlatban használt Thornthwaite-modellt használtuk, GRANIER (1999) ajánlása alapján a 40% ariditási index alatti időszakokat aszályosnak ítéltük meg. A durva frakciók magas aránya homokos talajokat feltételez, melyeknek ugyan jó a vízáteresztő képességük, de igen gyenge a vízmegtartóképeségük. Ezért a kapott modellek is **szélsőséges termőhely** képét mutatták, ami az **aszályos időszakok magas arányával** is járt. A vizsgált időszakot három léptékben vizsgálva (1972-2002, 1982-2012, 1992-2022) azt tapasztaltuk, hogy az aszályos napok száma minden helyszín esetében növekedett, annak ellenére, hogy a csapadékösszegek nem követték ezeket a tendenciákat.

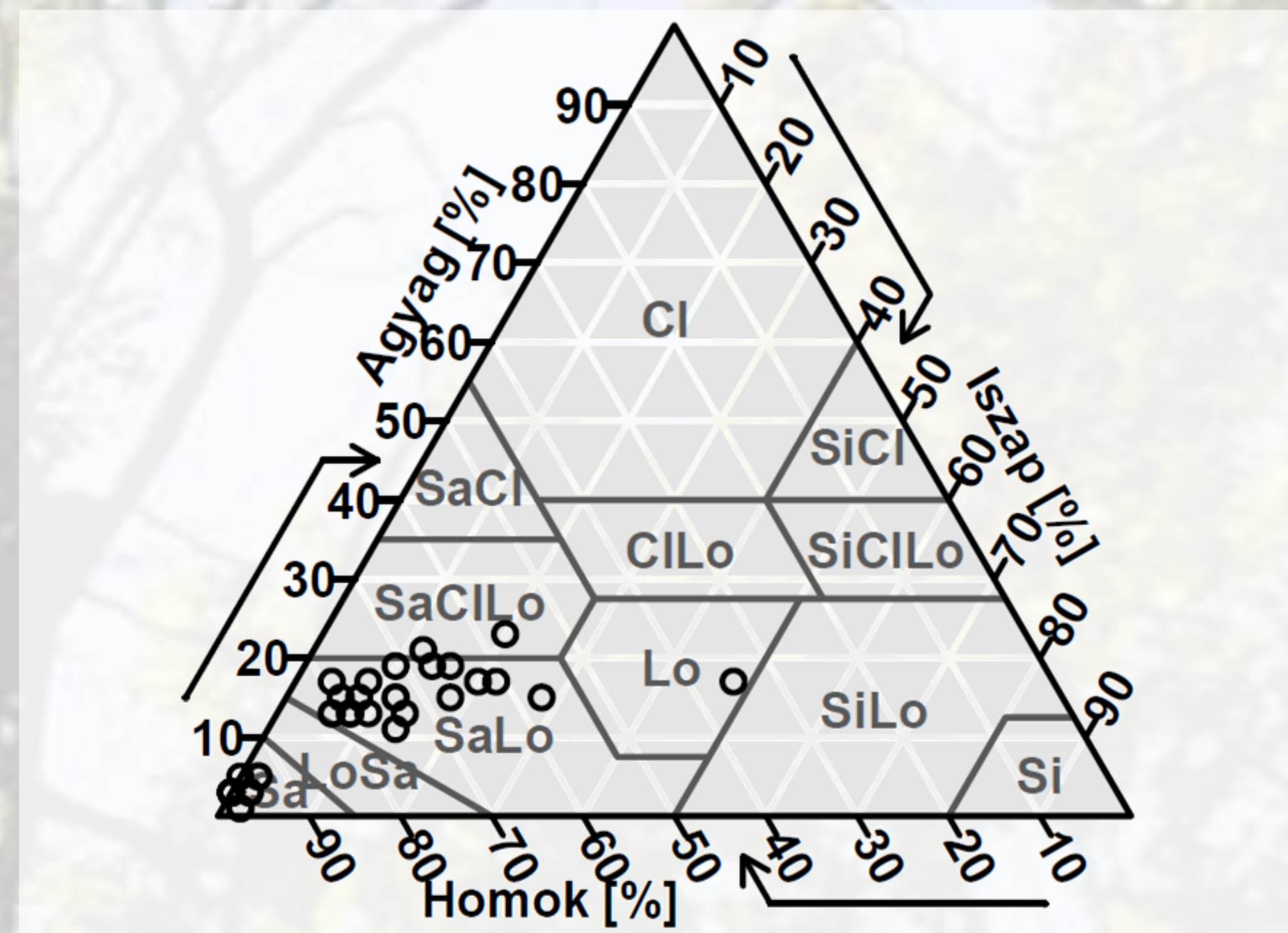
A kunpeszéri területek klímamodellje és ariditási indexe

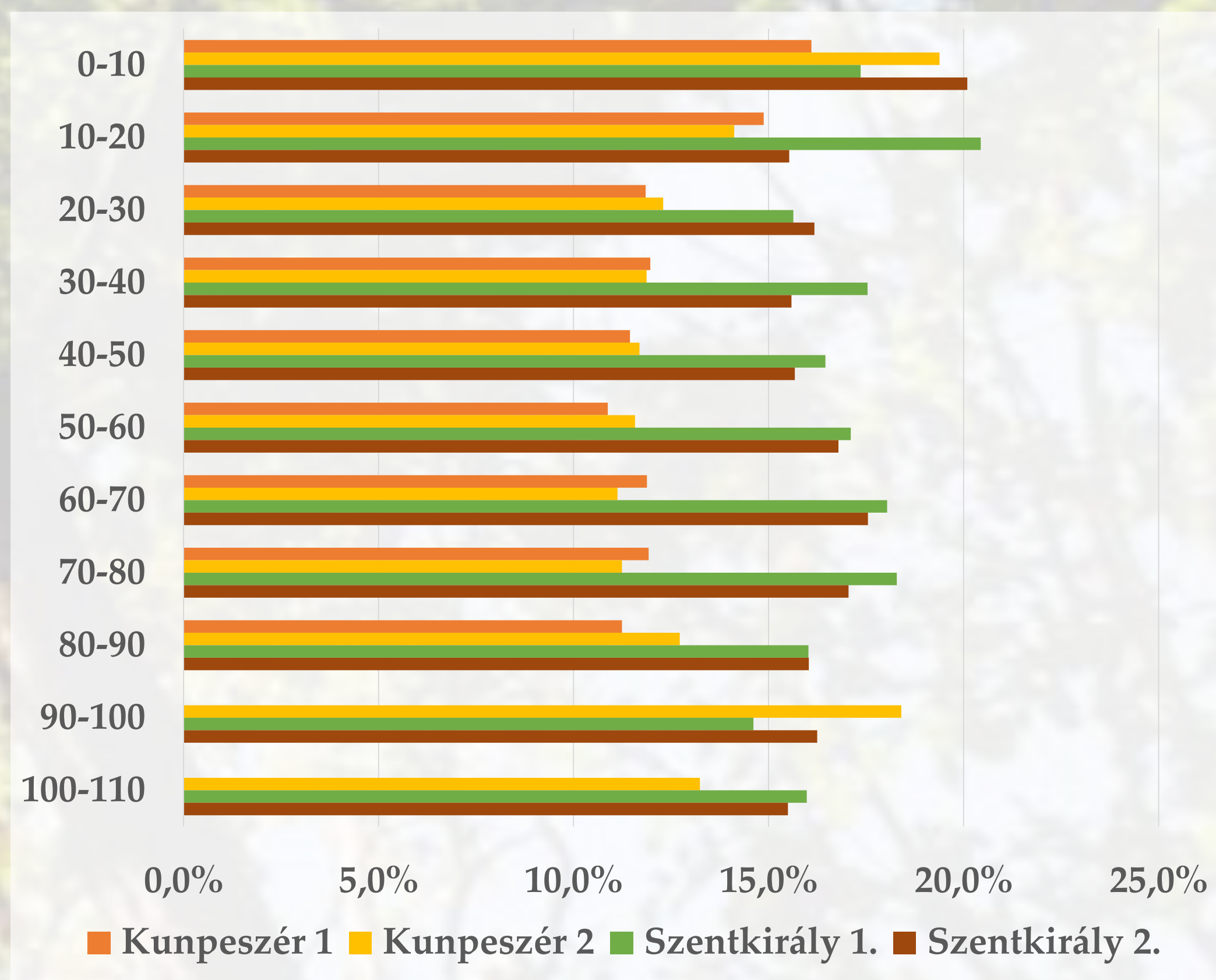
A szentkirályi területek klímamodellje és ariditási indexe

A mintaterületek földrajzi helyzetének térképi ábrázolása M = 1:250 000, részlettérképek M = 1:12 500

A talajok fizikai félesége az USDA textúra-háromszögében

A talajok potenciálisan elérhető vízkészlete 10 cm-es szintenként